

МАВЗӢҲОИ АСОСӢ:

- ОмодагӢ ба ҷаласаи дувоздаҳуми ШҶрои машваратӢ
- Мониторинги иҷрои қарорҳои қабулнамудаи ШҶро
- Ислоҳот оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӢ дар баҳши сайёҳӢ
- Ислоҳот нисбати беҳтар гардидани фазои сармоягузорӢ дар баҳши суғурта
- Ислоҳот вобаста ба беҳтар намудани нишондиҳандаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Ҳисоботи “Пешбурди СоҳибкорӢ”-и Бонки ҶаҳонӢ
- Пешниҳодоти намояндагони баҳши хусусӢ чиҳати рушди фазои соҳибкорӢ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

ОМОДАГӢ БА ҶАЛАСАИ ДУВОЗДАҲУМИ ШҶРОИ МАШВАРАТӢ

Котиботи ШҶрои машваратӢ маводҳои ҷаласаи ояндаи ШҶро омода ва пешниҳод намуд. Ба лоиҳаи рӯзномаи ҷаласаи ояндаи ШҶро чор масъала пешниҳод карда шудааст.

1. Гузориш оид ба рафти иҷрои қарорҳои ШҶрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӢ

2. Муаррифии натиҷаҳои таҳлил ва лоиҳаи Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӢ дар баҳши сайёҳӢ

3. Пешниҳоди лоиҳаи Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани нишондиҳандаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Ҳисоботи «Пешбурди СоҳибкорӢ»-и Бонки ҶаҳонӢ

4. Пешниҳоди яке аз масъалаҳои лоиҳаи рӯзномаи ҷаласаи ояндаи ШҶрои машваратӢ оид ба ташкили бозори такрории қоғазҳои қимматнок ва биржаҳои фондӣ дар Тоҷикистон

Вобаста ба ҳар як банди лоиҳаи рӯзномаи ҷаласа, маводҳои таҳлилий ва иттилоотӣ, лоиҳаҳои Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид

ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар баҳши сайёҳӣ, Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани нишондиҳандаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Ҳисоботи “Пешбурди Соҳибкорӣ”-и Бонки Ҷаҳонӣ, маърузаҳо ва муаррифномаҳо таҳия карда шудаанд.

Инчунин дар доираи омодагӣ ба ҷаласаи ояндаи Шӯро ва баррасӣ намудани масъалаҳои лоиҳаи рӯзномаи ҷаласа, бо намоёндагони баҳши хусусӣ вохӯриҳо гузаронида шуда, доир намудани чунин вохӯриҳо бо шарикони рушд ба нақша гирифта шудааст.

Дар назар аст, ки ҷаласаи ояндаи Шӯро моҳи декабри соли ҷорӣ доир карда шавад.

МОНИТОРИНГИ ИҶРОИ ҚАРОРҶОИ ҚАБУЛНАМУДАИ ШҶРО

Дар ҳошияи омодагӣ ба ҷаласаи ояндаи Шӯро, аз ҷониби Котиботи Шӯрои машваратӣ мониторинги иҷрои қарорҳои протоколи ҷаласаҳои 10-ум ва 11-уми Шӯро дар вазорату идораи дахлдор гузаронида шуданд.

Қарорҳои қабулнамудаи Шӯро аз ҷониби вазорату идораҳои марбути ҷумҳурӣ дар маҷмуъ иҷро гардидаанд. Аз ҷумла, ҷиҳати татбиқи босамари Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи шарикӣ давлат ва баҳши хусусӣ» бо қарорҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Шӯро оид ба шарикӣ давлат ва баҳши хусусӣ ва Муассисаи давлатии “Маркази татбиқи лоиҳаҳои шарикӣ давлат ва баҳши хусусӣ” таъсис дода шуда, Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи шарикӣ давлат ва баҳши хусусӣ тасдиқ карда шуд.

Барои иҷрои пурра ва саривақтии қарорҳои ҷаласаҳои 10-ум ва 11-уми Шӯро, аз ҷониби Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ якҷо бо Котиботи Шӯрои машваратӣ лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Ҳимоя ва дастгирии давлатии соҳибкорӣ» таҳия гардида, пас аз мувофиқа бо вазорату идораҳои дахлдор ба баррасии Ҳукумати ҷумҳурӣ пешниҳод карда шуд.

Тибқи Нақшаи кории Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ, мониторинги иҷрои Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи низомии иҷозатдиҳӣ» дар 16 мақомоти марказии ҳокимияти давлатӣ ва 27 мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ гузаронида шуд ва натиҷаҳои он дар ҷаласаи навбатии Шӯро муаррифӣ карда мешавад.

Бо мақсади иҷрои банди 1-и Протоколи ҷалсаи 11-уми Шӯро аз 30 апрели соли 2013 оид ба таъсири Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон дар таҳрири нав ва дигар санадҳои меъёрию ҳуқуқие, ки дар заминаи Кодекси мазкур қабул гардидаанд, қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3 августи соли 2013 «Дар бораи ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии

Тоҷикистон «Дар бораи тасдиқи Қоидаҳои андозбандии соҳибкорони инфиродие, ки дар асоси патент ё шаҳодатнома фаъолият менамоянд», қабул гардид.

Тибқи тағйироту иловаҳои қабулшуда, Номгӯи фаъолиятҳои соҳибқорие, ки дар асоси патент амалӣ карда мешаванд, васеъ гардида маблағи патент низ вобаста ба шакли фаъолияти соҳибқорӣ то андозае паст карда шуд, ки ин тадбирҳо барои рушди фаъолияти соҳибқорӣ мусоидат хоҳанд кард.

Ҷамчунин бо мақсади омӯзиш, таҳлил ва тақмили Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон дар назди Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон (Фармоиши Вазирӣ молия аз 19.07.2013, №71) гурӯҳи кории доимоамалкунанда таъсис ёфта, фаъолият намуда истодааст.

Ҷиҳати иҷрои банди 3-и Протоколи ҷаласаи 11-уми Шӯрои машваратӣ оид ба ташкили рейтинги кредитии соҳибхитиёрии Тоҷикистон аз ҷониби Бонки миллии Тоҷикистон корҳои муайяне амалӣ шуда истодаанд. Аз ҷумла, Бонки миллии тасмим гирифтааст, ки ҷиҳати ташкили рейтинги кредитии соҳибхитиёрии Тоҷикистон бо яке аз Оҷонсиҳои рейтингии байналмилалӣ бонуфуз ва соҳибтаҷриба ҳамкориро ба роҳ монад.

Котиботи Шӯрои машваратӣ мунтазам мониторинги иҷрои қарорҳои протоколии ҷаласаҳои Шӯрои машваратиро идома дода, натиҷаҳои онро ба ҷаласаҳои Шӯро барои баррасӣ пешниҳод менамояд.

ИСЛОҶОТ ОИД БА БЕҶТАР НАМУДАНИ ФАЗОИ САРМОЯГУЗОРӢ ДАР БАҶШИ САЙӢӢХӢ

Котиботи Шӯрои машваратӣ ҷиҳати иҷрои қарорҳои ҷаласаи 10-уми Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар баҳши сайӢӢхӢ фаъолияти худро идома дода, дар доираи гуруҳи корӣ, якҷанд корҳои назаррасро анҷом дод.

Гуруҳи корӣ бо ҷалби шарикони рушд дар самтҳои мухталиф, аз ҷумла: **а)** хизматрасонӣ дар фурудгоҳҳо, дигар гузаргоҳҳои сарҳадӣ ва омӯзиши хизматрасонии муштариён; **б)** равондид ва бақайдгирӣ; **в)** иҷозатдиҳӣ ва иҷозатномадиҳӣ; **г)** омор ва маълумот ва **д)** дигар ҷанбаҳои баҳши сайӢӢхӢ таҳлили ҷамаҷониба гузаронид. Дар баҳшҳои зикргардида асосан вазъи кунунӣ ва мушкилоти соҳа мавриди омӯзиш қарор дода шуда, дар заминаи он Модели рушди баҳши сайӢӢхӢ дар Тоҷикистон бо фарогирии тавсияҳои ҷиҳати баргараф кардани камбудии баҳши сайӢӢхӢ таҳия карда шуд. Дар асоси тавсияҳои пешниҳодгардида, лоиҳаи Нақшаи ҷорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар баҳши сайӢӢхӢ таҳия гардид ва ба ҷаласаи ояндаи Шӯро пешниҳод карда мешавад.

Ҳуҷҷати таҳлилии “Модели рушди баҳши сайӢӢхӢ дар Тоҷикистон: таҳлил ва тавсияҳо” аз ҷониби Котиботи Шӯрои машваратӣ таҳти сарвари Рӯҳбари

гуруҳи кории мазкур Завқиҷон Завқиев бо иштироки коршиноси байналмилалӣ оид ба рушди баҳши сайёҳӣ профессор Филлип Ридл, ки бо дастгирии Сафорати Британияи Кабир дар Тоҷикистон ҷалб шудааст, таҳия гардида, бо пешниҳодоти аъзои дигари гуруҳи кории мазкур, аз ҷумла баҳши хусусӣ ва гуруҳи кории шарикони рушд омода карда шудааст. Инчунин дар ҳуҷҷати таҳлилӣ натиҷаҳои таҳлили рушди баҳши сайёҳӣ дар ВМКБ, вилоятҳои Суғду Хатлон, ки бо дастгирии Агентии Олмон оид ба ҳамкориҳои байналмилалӣ доир гардида буданд, ба инобат гирифта шудаанд.

Дар фаъолияти гуруҳи корӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар баҳши сайёҳӣ як қатор шарикони рушд, аз ҷумла Сафорати Британияи Кабир дар Тоҷикистон, Корпоратсияи Байналмилалии Молиявӣ, Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд, Агентии Олмон оид ба ҳамкориҳои байналмилалӣ ва Дафтари Ҳамкориҳои Швейтсария саҳмгузорӣ намуданд.

ИСЛОҲОТ НИСБАТИ БЕҲТАР ГАРДИДАНИ ФАЗОИ САРМОЯГУЗОРӢ ДАР БАҲШИ СУҒУРТА

Мувофиқи супориши банди 4 Протоколи ҷаласаи XI-уми Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ «вазирати рушди иқтисод ва савдо, молия якҷо бо вазорату идораҳои марбута, бо ҷалби баҳши хусусӣ ва шарикони рушд оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар баҳши суғурта таҳлили зарурӣ гузаронида, натиҷаҳои онро бо тавсияҳои мушаххас ба ҷаласаҳои ояндаи Шӯро пешниҳод намоянд». Дар ин асос ҷиҳати иҷрои пурраи ин банди Протоколи ҷаласаи XI-уми Шӯро дар назди Вазирати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷумлаи намояндагони вазорату идораҳои дахлдор ва намояндагони баҳши хусусӣ бо дастгирии шарикони рушд гуруҳи корӣ таъсис дода шуда, фаъолияти худро оғоз намуд.

Фаъолияти гуруҳи корӣ дар баҳши суғурта ба таҳияи тавсияҳои мушаххас оид ба мукамалгардонии қонунгузории баҳши суғурта, рушди ҳамаи шаклҳои суғурта, баланд бардоштани рақобатпазирии ин баҳш ва дар маҷмӯъ, беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар баҳши суғурта равона карда шудааст.

Бояд қайд кард, ки гуруҳи кории баҳши суғурта фаъолияти худро аз омӯзиши ҳуҷҷати барномавии Бонки Ҷаҳонӣ оид ба масъалаҳои асосии баҳши суғурта дар Тоҷикистон оғоз намуда, тавсияҳои дар он пешниҳодшударо нисбати фароҳам овардани имконият барои рушди рақобат дар баҳши суғурта, пурзурнамоии назорати соҳа ва таъмини мустақилият ба мақомоти назоратии баҳши суғурта, инчунин такмили қонунгузории танзимкунандаи фаъолият дар баҳши суғурта мавриди омӯзиш ва баррасӣ қарор дод. Дар баробари ин гуруҳи корӣ бо тадқиқоти аз ҷониби Бонки Ҷаҳонӣ гузаронидашуда маҳдуд нагардида, таҳлили бозори суғуртаи ихтиёро низ гузаронид.

Аз ҷумла, дар ҷараёни омӯзиш ва таҳлил масъалаҳои эътимоди нокифояи аҳоли нисбат ба ширкатҳои суғуртави, норасоии мутахассисони соҳибтахассус (актуарийҳо), ҷавобгӯ набудани стандартҳои таълимӣ дар макотиби олии ҷумҳурӣ ба талаботи муосири бозори суғурта, рақобати носолим, ҷавобгӯ набудани хизматрасони ширкатҳои суғуртави ба талаботи стандартҳои байналмиллалии суғурта, сатҳи пасти пардохтпазирии ширкатҳои суғуртави, мавҷуд набудани ассосиатсияи ташкилотҳои суғуртави дар мамлакат, мавҷуд набудани ташкилотҳои азнавсуғуртанамой, рушди нокифояи суғуртаи тиббӣ муайян карда шудаанд.

Қайд кардан зарур аст, ки дар натиҷаи фаъолияти гуруҳи корӣ ҳисоботи гуруҳи корӣ ва дар асоси он нақшаи ҷорабиниҳо оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар баҳши суғурта таҳия гардида, ба ҷаласаҳои навбатии Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ пешниҳод карда мешавад.

ИСЛОҶОТ ВОБАСТА БА БЕҶТАР НАМУДАНИ НИШОНДИҲАНДАҶОИ ҶУМҶУРИИ ТОҶИКИСТОН ДАР ҲИСОБОТИ “ПЕШБУРДИ СОҶИБКОРӢ”-И БОНКИ ҶАҶОНӢ

Яке аз самтҳои афзалиятноки сиёсати иқтисодӣ ва иҷтимоии Ҳукумати мамлакат масъалаи рушди баҳши хусусӣ ва ҷалби сармоягузориҳо ба ҳисоб меравад. Бинобар ин Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон сиёсати фаъол ва мақсаднокро дар самти беҳтаргардонии фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ амалӣ мегардонад, ки ба баланд бардоштани рейтингҳои ҷолибнокии сармоягузори мамлакат равона карда шудааст. Дар рафти гузаронидани чунин сиёсат Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамкориҳои фаъолро бо гуруҳи Ҳисоботи “Пешбурди Соҳибкорӣ”-и Бонки Ҷаҳонӣ ва Корпоратсияи Байналмиллалии Молиявӣ амалӣ мегардонад.

Дар ин радиф аз ҷониби Котиботи Шӯрои машваратӣ якҷо бо Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ бо назардошти фикри мулоҳизаҳои соҳибкорон ва шарикони рушд лоиҳаи Нақшаи ҷорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани нишондиҳандаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Ҳисоботи «Пешбуди Соҳибкорӣ»-и Бонки Ҷаҳонӣ таҳия карда шуда, ба баррасии ҷаласаи ояндаи Шӯро пешниҳод хоҳад шуд.

Рӯзи 1 ноябри соли 2014 дар дафтари Намояндагии Бонки Ҷаҳонӣ дар Душанбе муаррифии расмӣ Ҳисоботи «Пешбурди Соҳибкорӣ» барои Тоҷикистон дар соли 2014 баргузор гардид, ки дар он намояндагони бахшҳои давлатию хусусӣ ва шарикони рушд ширкат намуданд. Дар ҷорабинӣ аҳамияти Ҳисоботи «Пешбурди Соҳибкорӣ» барои баҳодихии натиҷаҳои ислоҳоти гузаронидашуда ва дастовардҳои мамлакатҳо дар натиҷаи ин ислоҳот муайян карда шуда зикр гардид, ки мувофиқи Ҳисоботи «Пешбурди Соҳибкорӣ» дар

соли 2014 дар Тоҷикистон ду ислоҳоти мусбӣ ба қайд гирифта шудааст. Аз ҷумла ба қадри назаррас беҳтар гардидани дастрасӣ ба иттилооти қарзӣ дар натиҷаи ташкили Бюрои хусусии қарзӣ ва соддаю камхарҷ гардидани раванди андозсупорӣ барои корхонаҳои соҳибкорӣ дар натиҷаи паст гардидани меъёри андоз ба ғоидаи корхонаҳо, муттаҳиднамоии андози минималӣ ба даромади корхонаҳо бо андоз аз ғоида ва инчунин барҳам додани андоз аз фуруши чакана хуб арзёбӣ карда шуданд. Дар баробари ин таъкид гардид, ки мувофиқи ҳисоботи мазкур самаранокии мутлақи ислоҳот дар маҷмӯъ баланд шуда, мамлакат ба сатҳи таҷрибаи беҳтарин дар Ҳисоботи “Пешбурди Соҳибкорӣ” ду зина, яъне аз 45,12% то 47,52% наздик гардид.

Инчунин тибқи Ҳисоботи мазкур қисми зиёди ислоҳоти бахши андоз ва ҷоринамоии «Равзанаи ягона» оид ба воридоту содирот дар Ҳисоботи соли ояндаи «Пешбурди Соҳибкорӣ» ба инobat гирифта хоҳанд шуд.

Дар рафти ҷорабинӣ Роҳбари Котиботи Шӯрои машваратӣ Завқичон Завқиев низ баромад карда илова намуданд, ки аз ҷониби Котиботи Шӯрои машваратӣ лоиҳаи нақшаи ҷорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани нишондиҳандаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Ҳисоботи “Пешбурди Соҳибкорӣ”-и Бонки Ҷаҳонӣ таҳия карда шудааст. Лоиҳаи Нақшаи ҷорабиниҳои мазкур як қатор ҷорабиниҳоро мувофиқи ҳар яке аз даҳ нишондиҳандаҳои “Пешбурди Соҳибкорӣ” фаро гирифта, аини замон бо шарикон баррасӣ гардида истодааст. Лоиҳаи Нақшаи ҷорабиниҳо оид ба нишондиҳандаҳои ҚТ дар Ҳисоботи “Пешбурди Соҳибкорӣ” боназардошти тавсияву пешниҳодҳои ҷонибҳо ба ҷаласаи навбатии Шӯрои машваратии назди Президенти ҚТ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ пешниҳод карда мешавад.

Интизор меравад, ки қабул ва амалӣ гардидани нақшаи ҷорабиниҳои мазкур ба баланд шудани рейтинги ҚТ дар Ҳисоботи “Пешбурди Соҳибкорӣ” таконе хоҳад бахшид. Дар баробари ин таъкид карда шуд, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо ҷорабиниҳои вобаста ба Ҳисоботи “Пешбурди Соҳибкорӣ” маҳдуд нагардида, гузаронидани ислоҳоти заруриро ҷиҳати беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ, рушди бахши хусусӣ ва таъмини суботи иқтисодии мамлакат идома медиҳад.

ПЕШНИҲОДОТИ НАМОЯНДАГОНИ БАХШИ ХУСУСӢ ҶИҲАТИ РУШДИ ФАЗОИ СОҲИБКОРӢ ДАР ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Рӯзи 14 ноябри соли 2013 дар дафтари Котиботи Шӯрои машваратӣ мулоқоти бисёрҷонибаи намояндагони бахши хусусӣ ва намояндагони Котиботи Шӯрои машваратӣ баргузор гардид.

Дар оғози вохӯри Завқиҷон Завқиев - Роҳбари Котиботи Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузори иштирокчиёро хайрамақдам намуда зикр кард, ки Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузори майдони муколамаи озодаи байни давлат ва бахши хусусӣ ба ҳисоб меравад. Бинобар ин, имрӯз намояндагони бахши хусусӣ барои он даъват гардидаанд, ки фикру пешниҳодҳои худро оид ба масъалаҳои:

- Пешниҳоди намояндагони бахши хусусӣ дар самти баланд бардоштани нишондиҳандаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Ҳисоботи “Пешбурди Соҳибкорӣ”-и Бонки Ҷаҳонӣ;
- Фикру пешниҳоди намояндагони бахши хусусӣ ҷиҳати масъалаҳои рушди соҳибкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;

иброз намоянд.

Дар муҳокимаи масъалаҳои намояндагони бахши хусусӣ фаъолона ширкат варзида оид ба мавзӯҳои тақвият бахшидани фаъолияти Бюрои хусусии қарзии «Тоҷикистон», таъмин намудани механизмҳои самараноки татбиқи қонунҳои қабулгардида, баргарафнамҳои таъсири манфии Кодекси нави андоз ба рушди соҳибкорӣ, ташкили минтақаҳои саноатӣ дар мамлакат барои фаъл гардонидани соҳибкории истехсолӣ, омӯзиши таҷрибаи ислоҳот аз мамлакатҳои ҳамсоя, пешниҳоди имтиёзҳои андозӣ барои соҳибкорони ҷойҳои кори нав ташкилкунанда мубодилаи афкор намуданд.

Бо эҳтиром,

*Кормандони Котиботи Шӯрои машваратии назди
Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид
ба беҳтар намудани фазои сармоягузори*

*Завқиҷон Завқиев - Роҳбари Котибот
Нумон Абдучаборов - мушовири калони иқтисодӣ
Дилшод Одинаев - мушовири иқтисодӣ
Манучехра Мадҷонова - мушовири иқтисодӣ
Сафарбӣ Файзова - ёвари маъмури*